

P6_TA(2006)0349

Miškų gaisrai ir potvyniai

Europos Parlamento rezoliucija dėl miškų gaisrų ir potvynių

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į EB sutarties 2, 6 ir 174 straipsnius,
- atsižvelgdamas į savo 2006 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl Monrealio konferencijos dėl klimato kaitos rezultatų¹, į 2002 m. rugsėjo 5 d. rezoliuciją dėl potvynių Europoje², į 2005 m. balandžio 14 d. rezoliuciją dėl sausras Portugalijoje³, į 2005 m. gegužės 12 d. rezoliuciją dėl sausras Ispanijoje⁴, į 2005 m. rugsėjo 8 d. rezoliuciją dėl stichinių nelaimių (gaisrų ir potvynių) Europoje⁵ ir į 2006 m. gegužės 18 dienos rezoliuciją dėl gaivalinių nelaimių (miškų gaisrų, sausrų ir potvynių) žemės ūkio aspektų⁶, regioninės plėtros aspektų⁷ ir aplinkosaugos aspektų⁸,
- atsižvelgdamas į 1997 m. gruodžio 11 d. Kioto protokolą dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK) ir į tai, kad Bendrija 2002 m. gegužės 31 d. ratifikavo Kioto protokolą,
- atsižvelgdamas į 2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2152/2003⁹ dėl miškų ir aplinkos sąveikos stebėsenos Bendrijoje (angl. *Forest Focus Regulation*),
- atsižvelgdamas į 1998 m. lapkričio 18 d. Komisijos komunikatą dėl Europos Sąjungos miškininkystės strategijos (COM(1998)0649) ir į 2006 m. vasario 16 d. Parlamento rezoliuciją dėl Europos Sąjungos miškininkystės strategijos įgyvendinimo¹⁰,
- atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 29 d. Komisijos pasiūlymą dėl reglamento dėl Aplinkos finansinės priemonės (LIFE+) (COM(2004)0621) ir į 2005 m. liepos 7 d. Europos Parlamento poziciją dėl LIFE+¹¹,
- atsižvelgdamas į Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir į Tarybos sprendimą 2006/144/EB dėl Bendrijos kaimo plėtros strateginių gairių,

¹ Priimti tekstai, P6_TA(2006)0019.

² OL C 272 E, 2003 11 13, p. 471.

³ OL C 33 E, 2006 2 9, p. 599.

⁴ OL C 92 E, 2006 4 20, p. 414.

⁵ OL C 193 E, 2006 8 17, p. 322.

⁶ Priimti tekstai, P6_TA(2006)0222.

⁷ Priimti tekstai, P6_TA(2006)0223.

⁸ Priimti tekstai, P6_TA(2006)0224.

⁹ OL L 324, 2003 12 11, p. 1.

¹⁰ Priimti tekstai, P6_TA(2006)0068.

¹¹ OL C 157 E, 2006 7 6, p. 451.

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Greitojo reagavimo ir pasirengimo didelio masto ekstremalioms situacijoms priemonės (COM(2005)0113),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl civilinės saugos mechanizmo tobulinimo (COM(2005)0137) ir į Michelio Barniero pranešimą dėl Europos civilinės saugos pajėgų, kurios bus pavadintos „Europos pagalba“, sukūrimo,
 - atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą įsteigti Europos Sąjungos solidarumo fondą (COM(2005)0108) ir į 2006 m. gegužės 18 d. Parlamento poziciją dėl minėtojo pasiūlymo¹,
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl Biomasės naudojimo veiksmų plano (COM(2005)0628) ir į ES biodegalų strategiją (COM(2006)0034),
 - atsižvelgdamas į savo 2006 m. birželio 15 d. rezoliuciją dėl persvarstytos tvaraus vystymosi strategijos²,
 - atsižvelgdamas į 2006 m. birželio 15–16 d. Briuselyje posėdžiavusios Europos Vadovų Tarybos Pirmininkavimo išvadų 12 punktą dėl gebėjimo reaguoti nepaprastosios padėties, krizių ir nelaimių atveju,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2006 m. Europos Sąjunga, ypač jos pietinės valstybės narės, nukentėjo nuo viską niokojančių miškų gaisrų, kurie buvo mirčių ir didelių materialinių nuostolių priežastis,
- B. kadangi visas gaisrų nuniokotas augalijos ir miško plotas ES, pusė jo Ispanijoje, yra didesnis kaip 200 000 hektarų; kadangi nukentėjo ne tik Portugalija, Graikija, Prancūzija, Italija ir Kipras, bet ir kitos tradiciškai mažiau rizikingomis laikomos valstybės narės, pvz., Nyderlandai, Airija, Lietuva, Jungtinė Karalystė, Austrija, Švedija, Čekijos Respublika ir Lenkija,
- C. kadangi itin dideli miškų gaisrai buvo kilę tokiuose regionuose kaip Galicija, kur iki 2006 m. rugpjūčio 14 d. nuniokota 88 473 hektarų, žuvo 4 žmonės, sužeista 514 žmonių, sunaikinta gyvūnų ir padaryta didelė materialinė ir ekologinė žala, įskaitant 17 Bendrijos svarbos teritorijų (BST), įtrauktų į „Natura 2000“ programos sistemą ir kitų ekologinės svarbos plotų – kai kurie iš jų yra gyvūnų karidoriai tarp saugomų teritorijų,
- D. kadangi nuolatinės pastarųjų metų sausros ir karščiai sudarė sąlygas plisti miškų gaisrams Europoje, dėl kurių daugelis regionų buvo dar labiau nualinti ir padaryta žala žemės ūkiui, gyvulininkystei ir miškų ištekliams,
- E. kadangi Europos aplinkos agentūra (EAA) numatė, kad Pietų Europoje bus daugiau sausrų, dažnesni miškų gaisrai ir padidės karščiai, o Šiaurės Europoje bus daugiau kritulių ir daugelis Europos regionų dėl klimato kaitos susidurs su padidėjusiais ir dažnesniais potvyniais,

¹ Priimti tekstai, P6_TA(2006)0218.

² Priimti tekstai, P6_TA(2006)0272.

- F. kadangi Europos pažeidžiamumas dėl sausros didėja dėl netausaus vandens, dirvožemio ir biologinių išteklių naudojimo ir dėl klimato kaitos, kuri taip pat kelia grėsmę maisto tiekimui Europoje,
- G. kadangi šiuos gaisrus iš dalies sukėlė 2006 m. vasaros sausros ir aukšta temperatūra, taip pat socialiniai ekonominiai ir kultūriniai pokyčiai, įvykę kaimo vietovėse per pastaruosius dešimtmečius: kaimo vietovių palikimas, netinkama miškų priežiūra, netinkamų medžių rūšių sodinimas ir palyginti paplitusi nusikalstama veikla,
- H. kadangi išvykimas iš kaimo vietovių, taip pat miškų rentabilumo sumažėjimas ir didelės jų priežiūros sąnaudos turėjo įtakos miškų priežiūrai, kurią vykdė jų savininkai, ir dėl to padidėjo pomiškio biomasė ir susidarė dideli nepaprastai lengvai užsidegančių tankumynų plotai, o tose vietose, kuriose miškai yra socialiai ir ekonomiškai reikšmingi, gaisrai gerokai mažiau paplitę,
- I. atsižvelgdamas į žalingus ekonominius ir socialinius gaivalinių nelaimių padarinius regionų ekonomikai, gamybai ir turizmui,
- J. atsižvelgdamas į didelę žalą, kurią potvyniai padarė būstams, infrastruktūrai ir žemės ūkiui, ypač Austrijoje, Vengrijoje, Lenkijoje ir kitose Europos dalyse,
- K. kadangi gaisrai ir potvyniai dažnai yra tarpvalstybinio pobūdžio ir todėl siekiant kovoti su gaivalinėmis nelaimėmis būtina sustiprinti bendras priemones ir Bendrijos civilinės saugos mechanizmus,
- L. kadangi siekiant išspręsti šią problemą kaimo plėtros politikos nepakaks ir buvo panaikinta pamatinio reglamento dėl naujojo Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EAFRD) antraštė dėl pagalbos ūkininkams kurti ir prižiūrėti priešgaisrines juostas,
- M. kadangi 2006 m. birželio 15–16 d. Briuselyje posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba priėmė pirmininkaujantios valstybės pranešimą dėl Sąjungos reagavimo pajėgumų avarijų ir krizių atvejais ir palankiai įvertino 2006 m. gegužės mėn. pateiktą Michelio Barniero pranešimą,
- N. kadangi, vadovaujantis tos Europos Vadovų Tarybos pirmininkavimo išvadomis, Briuselyje įsikūrusi *ad hoc* krizių valdymo grupė turėtų pradėti dirbti nuo 2006 m. liepos 1 d.,
- O. kadangi Parlamentas planuoja tęsti savo darbą gaivalinių nelaimių srityje, ypač tą, kuri jį atliko nuo 2005 m. rugpjūčio mėn., ir 2006 m. spalio mėn. ketina surengti viešą svarstymą gaisrų ir potvynių tema,
- P. kadangi nėra specialių Europos teisės aktų, kurie padėtų spręsti sausrų ir gaisrų klausimą, nors rengiama speciali direktyva dėl potvynių prevencijos,
1. išreiškia savo solidarumą žuvusiųjų giminėms ir nuniokotų sričių, ypač Galicijos, gyventojams ir dėkoja visiems profesionalams ir savanoriams, kurie padėjo užgesinti gaisrus ir išgelbėti potvynių aukas;
 2. dėkoja už solidarumą su nuniokotais valstybių narių ir šalių kandidačių regionais, kuri

parodė Europos Sąjungą, jos valstybės narės ir kitos šalys, taip pat už pagirtiną pagalbą, suteiktą nuniokotų šalių valdžios institucijoms ir gelbėjimo tarnyboms; mano, kad minėtų reiškinį mastai ir jų pasekmės peržengia regionų ir valstybių ribas ir kad reikia veiksmingo ir neatidėliotino Europos įsipareigojimo;

3. išreiškia susirūpinimą dėl didėjančio nelaimių, kurias, ekspertų nuomone, daugiausia gali sukelti klimato kaita, skaičiaus; todėl ragina valstybes nares padaryti viską, kas būtina Kioto tikslams pasiekti, ir ragina Komisiją imtis iniciatyvos garantuoti, kad būtų vykdomi Kioto ir kiti su Kioto tikslais susiję įsipareigojimai; mano, kad paskutinių įvykių padaryta žala ir vėl pabrėžia, kad jos prevencija kainuos daug mažiau, nei visuotinio klimato atšilimo padariniai;
4. mano, kad savo pirmiau minėtoje 2006 m. birželio 15 d. rezoliucijoje pateikiami svarbiausi elementai ir principai, į kurias reikia atsižvelgti, ir ragina laiku įgyvendinti šią strategiją;
5. mano, kad pagrindinis vaidmuo turėtų būti skiriamas tarptautinei ir regioninei prevencijai, o ne žalos ištaisymui; be to, pabrėžia, kad gaivalinių nelaimių daromai žalai iš dalies galima užkirsti kelias ir tai turėtų būti paskata prevencijos politikai ir atitinkamiems įstatymams dėl apsaugos ir tinkamo žemės naudojimo, įskaitant tausios žemdirbystės ir miškininkystės technologijas ir veiksmingą rizikos valdymą, rengti ir įgyvendinti;
6. mano, kad tokias nelaimes galima veiksmingai valdyti Bendrijos lygmeniu ir laikantis subsidiarumo principo, nes jos reikalauja veiksmingo atsako sustiprintu Europos lygmeniu, taikant, jei būtina, naujas Bendrijos priemones, skirtas problemos prevencijai ir jos sprendimui;
7. prašo Komisiją sutelkti Europos Sąjungos solidarumo fondą, kad jį galima būtų panaudoti lanksčiai, palengvinant jo panaudojimą siekiant ištaisyti didelę žalą, kurią padarė gaisrai, atsižvelgiant į tai, kad minėtoji žala daro įtaką žmonių gyvenimo būdui, ypač mažiau klestinčiuose regionuose, kurie susiduria su neigiamais padariniais infrastruktūrai, ekonominiam potencialui, užimtumui, gamtiniam ir kultūriniam paveldui, aplinkai ir turizmui, nes tai turi neigiamų padarinių ekonomikai ir socialinei sanglaudai;
8. ragina, kad civilinei saugai būtų paskirta pakankamai išteklių, kuriais būtų galima naudotis ištikus didelėms nelaimėms, ir apgailestauja dėl Tarybos abejingos reakcijos į pasiūlymą sukurti Europos civilinės saugos tarnybą (Michaelio Barniero pranešimas);
9. džiaugiasi Komisijos pasiūlymu padidinti ES greitojo reagavimo į nelaimes pajėgumus;
10. ragina geriau panaudoti turimus finansinius ir techninius išteklius ir mokslinius patobulinimus siekiant užkirsti kelią nelaimėms ir sušvelninti jų padarinius;
11. ragina skubiai priimti, o valstybes nares – kuo greičiau įgyvendinti siūlomus teisės aktus dėl Bendrijos civilinės saugos mechanizmo sukūrimo bei dėl potvynių vertinimo ir valdymo (pastarasis pagal bendro sprendimo procedūrą);
12. ragina Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančią Suomiją skirti ypatingą dėmesį Sąjungos greitojo reagavimo į aptariamą nelaimę pajėgumų vystymui ir Komisijos ir

Europos Parlamento pasiūlymams sustiprinti Bendrijos civilinės saugos pajėgumus, taip pat pasiūlyti priimti teisinės priemones iki 2006 m. pabaigos, atsižvelgiant į mandatą, kurį Europos Vadovų Taryba suteikė 2006 m. birželio 15–16 d.;

13. ragina Komisiją sukurti keitimosi naujų technologijų, skirtų kontroliuoti ir toliau tirti miškų gaisrų rizikai ir padariniams, įgyvendinimo patirtimi programą, taip pat parengti Europos techninio personalo kvalifikacijos patvirtinimo tvarką siekiant pagerinti jo rengimą;
14. išreiškia susirūpinimą dėl to, kad reglamento dėl miškų ir aplinkos sąveikos stebėsenos (angl. *Forest Focus Regulation*) tikslai prevencijos srityje nepasiekti; pažymi, kad gaisrų skaičius ir išdegę plotai ne sumažėjo, o net padidėjo nuo tada, kai įsigaliojo šis reglamentas; ragina Komisiją į savo pranešimą, kurį pateiks iki 2006 m. pabaigos, įtraukti specialius pasiūlymus šioms problemoms spręsti;
15. pažymi, kad, nežiūrint į tai, jog sukūrus Europos miškų gaisrų informacijos sistemą (angl. EFFIS), pavyko suderinti valstybių narių gaisrų duomenis ir teikti naujausią informaciją apie gamtinės rizikos šaltinius, tačiau ši sistema neleidžia tirti antropogeninių priežasčių, neleidžia nustatyti socioekonominių rizikos šaltinių ir įvertinti gaisrų padarinių; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl šios sistemos papildymo kitais duomenimis, kad galima būtų ištaisyti minėtus sistemos trūkumus;
16. ragina Komisiją Biomasės naudojimo veiksmų plane pateikti konkrečių pasiūlymų dėl Pietų Europos miškų, susijusių su miško biomasės naudojimu energijai gauti, nes taip savininkai gautų naują pajamų šaltinį ir prisidėtų prie geresnio miškų valdymo;
17. ragina Komisiją naujajame ES tvaraus miškų išteklių valdymo plane paspartinti Europos miškų politiką, suteikiant daugiau svarbos daugialypėms Europos žemės ūkio funkcijoms siekiant dvejopo tikslo: išlaikyti kaimo gyventojų užimtumą ir aprūpinti juos darbu ir gerokai padidinti miškų plotą; taip pat ragina taikyti paramos priemones, skirtas miškininkystės gaisrų prevencijai, siekiant padėti savininkams ir jų organizacijoms įgyvendinti tokias priemones kaip medžių viršūnių karpymas, nekomercinis genėjimas, kirtimas, miško biomasės valymas, kontrolinių juostų ir gaisrų užkardų, miškų kelių ir vandens telkinių įrengimas;
18. ragina Komisiją paskelbti komunikatą, kad visuomenė suvoktų miškų ir jų išteklių vertę ir jų išsaugojimo svarbą, kuriuo skatintų pilietinės visuomenės dalyvavimą naudojant organizuotų savanorių darbo arba kitas priemones, pvz., įtraukiant miškų ir gamtos zonų apsaugos susivienijimus;
19. ragina valstybes nares padidinti bausmes už nusikalstamas veikas, kurios kenkia aplinkai, ir ypač už veikas, sukeliančias gaisrus, taip pat mano, kad greitas ir veiksmingas tyrimas, leidžiantis nustatyti atsakomybę, ir proporcinga bausmė, atimtų norą elgtis aplaidžiai ir sąmoningai nusikalstamai;
20. dar kartą ragina Komisiją pateikti specialų pasiūlymą dėl direktyvos dėl kovos su miškų gaisrais ir sausromis Europos Sąjungoje siekiant pagerinti valstybių narių politikos koordinavimą ir optimizuoti Bendrijos turimas priemones;
21. ragina Komisiją atlikti gaivalinių nelaimių padarinių ir tolesnių pasekmių giluminę

analizę, ypač nelaimių, paveikiančių Sąjungos miškus, įskaitant poveikį „Natura 2000“ tinklui, ir pateikti pasiūlymų dėl Bendrijos miškų gaisrų kontrolės politikos sukūrimo ir dėl šių gaisrų prevencijos ir kovos su jais bendro protokolo;

22. remia Bendrijos gaisrų prevencijos priemonių koordinavimo strategiją atsižvelgiant į kaimo plėtros reglamentą; ragina sukurti miškų atkūrimo, pagrįsto atsižvelgimu į biologines ir klimatinės bei aplinkos ypatybes, naudojant rūšis, kurios labiau atsparios gaisrams ir sausroms ir labiau prisitaikiusios prie klimato, politiką;
23. ragina Komisiją kaip naujojo Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) įgyvendinimo taisyklių dalį vėl pradėti teikti paramą ūkininkams, skirtą kurti ir prižiūrėti priešgaisrinėms juostoms;
24. mano, kad nedelsiant reikėtų skatinti ir remti savanorių civilinės saugos veiklą, organizuojant pagrindinius mokymus ir teikiant įrangą, kurioje galėtų būti panaudojamos pažangios technologijos, nes savanoriai – vienas iš pagrindinių valstybių narių turimų išteklių, kai tenka veikti ypatingosios padėties sąlygomis, atsiradusiomis dėl gaivalinių nelaimių;
25. apgailestauja, kad Rusija, kilus joje pastariesiems miškų gaisrams, nesirūpino bendradarbiavimu su kaimyninėmis šalimis; ragina Komisiją iškelti šį klausimą aptariant ES ir Rusijos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą;
26. ragina Parlamento biurą prieš 2006 m. spalio mėn. planuojamą viešąjį svarstymą, kurio metu bus nagrinėjamas M. Barniero pranešimas, įgalinti delegaciją vykti į labiausiai nuniokotas sritis;
27. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir gaisrų ir potvynių nuniokotų regionų valdžios institucijoms.